

Marau:	Te Reo Rangatira
Kaupae:	3
Ngā Paerewa Paetae:	91804, 91806, 91808

91804: Te tātari i te ahunga o te reo

Tirohanga

He take tonu te hapa wetereo, te āta hanga i ngā rerenga e tika ana, ā, i ngā rerenga e hāngai ana hoki.

Pūrongo paerewa paetae

Ko ngā ākonga i eke ki te **Paetae** i te paerewa paetae nei:

- i mahia ki taua taumata, arā he whakaputa noa iho nei i tana whakautu, kāre pea i te tino whai take, i te tino whai hua
- he whakaputa noa i ōna whakaaro, ā, he tika tonu
- he tāruatanga noa iho nō te aromatawai, ā, kāore he kupu whakanikoniko, kāore hoki he taunakitanga e hāngai ana ki te kaupapa.

Ko ngā ākonga **Kāore i whiwhi** i te paerewa paetae nei:

- Kāre i te tino mōhio ki te kōrero, me te honohono ki ngā kōrero e rua; i ētahi wā, kei te takiwā o te kimikimi noa iho nei i tana whakautu
- kāre kau he whakautu i te tino hāngai ki te pātai
- kāre kau he whakautu.

Ko ngā ākonga i eke ki te **Kaiaka** i te paerewa paetae nei:

- he tino pai ēnei whakautu, he hua, he take, he kiko, he taunakitanga arā ko ngā momo whakataukī, ngā kupu whakarite me ērā atu ki te taumata e tika ana; engari, nā te iti noa o te whakautu te take kāre i eke ki taumata kē atu
- he tino pai te tīmatanga o tana whakautu, ā, ka mutu i reira
- i tīmata te tātari i te ahunga me te hanga hoki o te reo.

Ko ngā ākonga i eke ki te **Kairangi** i te paerewa paetae nei:

- he rawe ngā whakautu, whai take, whai hua, i tukuna he tauira, he taunakitanga hoki hai whakanikoniko i te whakautu ki te taumata e tika ana
- i rawe tana tātari i te ahunga me te hanga o te reo

- i āta wete i te kōrero, kātahi ka whakatakotoria ki te pepa tana whakautu – nā reira he tohu tērā i whai whakaaro te akonga, ā i āta whakarite i tana whakaō
 - i whakakīkī rawa ngā whārangi ki ana kupu whakanikoniko, ki ana kupu whakamihi.
-

91806: Te tūhura i ngā tuhinga raupeka

Tirohanga

Kua ngāwari te whakatakotoranga o te aromatawai mā te ākongā. Kua kitea te āheitanga o te ākongā ki te tīpako i t/ētahi o ngā waipaki me te āta whakawhānui i ōna whakaaro mō te horopaki o te tuhi. Me ngana tonu te ākongā ki te whakapakari i ngā pūkenga tuhituhi ki te whakatutuki i te tuhinga roa, 300 ngā kupu neke atu te roanga.

He maha tonu ngā ākongā kāore i whakautu i tēnei aromatawai. Ko taku whakapae tēnei, kāore i tino wātea te horopaki o ngā tuhinga e rua ki ngā ākongā katoa, arā, o te karanga. Te take i pērā ai ōku whakaaro, ko te nuinga o ngā whakautu nō ngā kōhine. Te take i pēnei ai ōku whakaaro, ko ngā whakautu he mea i tō mai i ngā wheako o ngā ākongā. Me te mea anō hoki, he hōhonu, he whānui ō rātau māramatanga ki tēnei kaupapa. Ko ngā whakautu a ngā tama tokoiti pea i āhua angiangi te whakapuakanga whakaaro i ō ērā o ngā kōhine.

Pūrongo paerewa paetae

Ko ngā ākongā i eke ki te **Paetae** i te paerewa paetae nei:

- Ka whakatauritea t/ētahi waipaki o ngā tuhinga
- Ka hāngai ōna whakaaro ki t/ētahi waipaki ka tautuhia i ngā tuhinga
- Ka puta ōna whakaaro mō t/ētahi rautaki reo a ngā kaituhi tokorua.

Ko ngā ākongā **Kāore i whiwhi** i te paerewa paetae nei:

- Kāore i hāngai ngā tuhituhi ki ngā waipaki, ki te horopaki rānei o ngā tuhinga
- He torutoru noa iho ngā kupu me te iti hoki rānei o te whakawhānui i t/ētahi waipaki
- He tāruarua noa i ngā kupu i te rauemi.

Ko ngā ākongā i eke ki te **Kaiaka** i te paerewa paetae nei:

- He whānui te whakamārama i ngā waipaki ka whakatauritea i ngā tuhinga
- He whānui hoki te whakamārama i ngā rautaki reo a ngā kaituhi tokorua ki te whakatakoto i ō rāua kaupapa

Ko ngā ākongā i eke ki te **Kairangi** i te paerewa paetae nei:

- Ka hōhonu te ruku i ngā tini rautaki reo i whāia ai e ngā kaituhi tokorua ki te kawē i ō rāua whakaaro
- I autaiā te tautuhi me te tātari i ngā waipaki o ngā tuhinga e rua nei.

91808: Te whakaoti tuhinga

Tirohanga

Kua ngāwari te whakatakotoranga o te aromatawai mā te ākongā. Kua kitea te āheitanga o te ākongā ki te tīpako i t/ētahi o ngā ariā matua me te whakawhanake i ōna whakaaro mō te hemonga o te reo.

Ko te matenga o te reo me ngā tini rautaki hei whakaora i te reo e rūhā ana he kaupapa e tino kaingākauria ana e ngā ākongā.

Pūrongo paerewa paetae

Ko ngā ākongā i eke ki te **Paetae** i te paerewa paetae nei:

- ka hāngai te tuhinga ki te horopaki o te kaupapa
- ka tātari i ngā tatauranga me te whakawhanake i t/ētahi whakaaro hei whakamauru i te reo e ngoikore ana
- ka hāngai te whakaotinga tuhinga ki te whakatakinga.

Ko ngā ākongā **Kāore i whiwhi** i te paerewa paetae nei:

- Kāore i hāngai ngā tuhituhi ki te horopaki o te tuhinga
- He torutoru noa iho ngā kupu me te iti hoki rānei o te whakawhānui i t/ētahi ariā matua i te tuhinga.

Ko ngā ākongā i eke ki te **Kaiaka** i te paerewa paetae nei:

- ka mōhio te ākongā ki te whakawhānui i t/ētahi ariā matua ka tautuhia
- ka whakawhanakehia t/ētahi huarahi e ora ai te reo anamata
- ka pai te tautuhi me te hanga o te tuhinga whakakapinga hei whakawhanake i te tāhū o te kōrero.

Ko ngā ākongā i eke ki te **Kairangi** i te paerewa paetae nei:

- ka hāngai pū tana wetewete i ngā tatauranga, i ngā ariā matua hoki o te tuhinga whakatakinga
- ka nanakia te whakaraupapa me te whakawhanake i ngā tini rautaki mō te whakaoranga o te reo e nekuneku ana hei tāhū mō tana tuhinga whakaotinga
- he autaiā te reo ā-tuhi, ā, he tika ngā kārawarawa reo
- rere ana te mahi a te nuka reo, ko te whakataukī, ko te kīwaha, ko te kupu whakarite tērā i tana tuhinga whakaotinga.